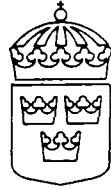

Regeringens proposition

1992/93:79

om ökade insatser för europeiskt forsknings- och utvecklingssamarbete

Prop.
1992/93:79

Regeringen föreslår riksdagen att anta det förslag som har tagits upp i bifogade utdrag ur regeringsprotokollet den 3 november 1992.

På regeringens vägnar

Carl Bildt

Per Westerberg

Propositionens huvudsakliga innehåll

Våren 1992 beslöt riksdagen att till det under tolfte huvudtiteln upptagna anslaget F 7. Europeiskt forsknings- och utvecklingssamarbete anvisa 211 miljoner kronor.

Under förutsättning att avtalet om ett europeiskt ekonomiskt samarbetsområde, EES, träder i kraft den 1 januari 1993, skall från anslaget ca 50 miljoner kronor betalas till EG:s FoU-budget. Beslutat stöd till svenska samarbetsprojekt inom EG:s ramprogram för forskning och teknisk utveckling, samt summan av projektansökningar för vilka kontraktsskrivning kan bli aktuell före EES-avtalets ikraftträdande, överstiger anslaget med drygt 75 miljoner kronor. För att kunna medge stöd till de svenska projekt som nu behandlas i EG föreslås en ökning av anslaget med 80 miljoner kronor.

Utdrag ur protokoll vid regeringssammanträde den 3 november 1992.

Närvarande: statsministern Bildt, ordförande, och statsråden
B. Westerberg, Friggebo, Laurén, Hörnlund, Olsson, Svensson, Thurdin,
Hellsvik, Wibble, Björck, Könberg, Odell, Lundgren, P. Westerberg, Ask

Föredragande: statsrådet P. Westerberg

Proposition om ökade insatser för europeiskt forsknings- och utvecklingssamarbete

1 Bakgrund

Under en följd av år har det svenska deltagandet i Europeiska gemenskapens, EG:s, forskningsprogram breddats och fördjupats. Målet i integrationsprocessen kan sägas vara huvudsakligen nått när avtalet om ett europeiskt ekonomiskt samarbetsområde (EES) träder i kraft och Sverige därmed blir medlem i EG:s tredje ramprogram för forskning och teknisk utveckling. Svenska företag och institutioner får då samma rättigheter som EG:s företag och forskningsinstitutioner att delta i projekt, erhålla projektstöd från EG:s FoU-budget samt att utnyttja forskningsresultat. Enligt avtalet skall Sverige bidra till EG:s FoU-budget enligt en BNP-baserad nyckel.

Våren 1992 beslöt riksdagen att till det under tolfte huvudtiteln upptagna anslaget F 7. Europeiskt forsknings- och utvecklingssamarbete för budgetåret 1992/93 anvisa 211 miljoner kronor (prop. 1991/92:100, bet. 1991/92:NU20, rskr. 1991/92:237). Av dessa disponeras 182,2 miljoner kronor av Närings- och teknikutvecklingsverket, NUTEK, för stöd till projekt som utförs inom ramen för EG:s ramprogram för forskning och utveckling, FoU. NUTEK har per augusti 1992 fattat beslut om sådant projektstöd till ett värde av 102 miljoner kronor. Svenska projektansökningar som nu behandlas i EG och för vilka kontraktsskrivning kan bli aktuell före EES-avtalets ikraftträdande, uppgår till ett värde av 107 miljoner kronor. Under förutsättning att EES-avtalet träder i kraft den 1 januari 1993, skall från anslaget ca 50 miljoner kronor betalas till EG:s FoU-budget. Sammantagna överstiger dessa utgifter anslaget med drygt 75 miljoner kronor.

Ett av målen för EG:s FoU-program är att stärka den europeiska industrins vetenskapliga och tekniska bas och göra den mera konkurrenskraftig på den internationella marknaden. Inom de industriellt inriktade delarna av EG:s FoU-program växer fram system, koncept och standarder som är anpassade för den kommande inre marknaden. Denna blir av vital betydelse för svensk industri som således har ett starkt intresse av att kunna delta i den europeiska teknologitvecklingen för att behålla och stärka sin position på den europeiska marknaden. En fortsatt breddning av samarbetet är av detta skäl önskvärd speciellt på de industristrategiska områdena informationsteknologi, telematiksystem, produktions- och materialteknologi m.fl. områden. Jag vill framhålla att omfattande energiforskning bedrivs inom EG. Det är av största vikt att svensk energiforskning deltar i internationellt samarbete för att ytterligare höja den svenska forskningsnivån. Utveckling av icke-nukleär energi utgör en viktig del av EG:s tredje ramprogram för FoU. Budgeten för detta delprogram är i dag 1,2 miljarder kronor, men föreslås av EG-kommissionen öka till 2,5 miljarder kronor, varför potentialen för svenskt samarbete inom detta program då också vidgas.

Ett andra skäl för att bredda samarbetet är att svensk forskning så snart som möjligt bör få ekonomisk utdelning av integrationen med den europeiska forskningen. Genom att delta i många projekt kan den svenska FoU-verksamheten tillgodogöra sig det insatta bidraget till EG:s FoU-budget i form av projektstöd. Storleken på detta stöd står i direkt relation till antalet projekt och storleken på de projekt som svenska företag och institutioner deltar i. För att svenska företag och institutioner skall bli accepterade och kunna delta i ett brett spektrum av projekt krävs att goda samarbetsrelationer etableras tidigt när programmen startar. De industristrategiska programmen inom EG:s tredje ramprogram är samtliga i sitt inledningsskede under år 1992. Projektdeltagarna formerar sig nu, vilket får betydelse för programmens hela livslängd. När projektdeltagarna väl har formerat sig och programverksamheten är i gång kan det vara svårt för nya deltagare att komma in i nya projekt.

Ett stort antal projekt med svenskt deltagande behandlas nu i EG. Kontraktsskrivningar för dessa kan bli aktuella före EES-avtalets ikraftträdande. I de projekt som startar före denna tidpunkt måste det svenska deltagandet finansieras nationellt under projektens hela livslängd. Inom den nuvarande ramen för anslaget till europeiskt forsknings- och utvecklings-samarbete medges inte sådant nationellt stöd till nya EG-projekt med svenskt deltagande.

Om Sverige till fullo skall kunna utnyttja de möjligheter som EES-avtalet erbjuder bör svenska företag och institutioner ges tillfälle att delta i de industristrategiska programmen från början. Om pågående kontraktsförhandlingar måste avbrytas innebär det att Sverige dels förlorar förtroendekapital i EG, dels får en svag position i ett antal program under de närmaste åren.

Mot här angiven bakgrund föreslår jag en ökning av anslaget med 80 miljoner kronor för nationellt stöd till projekt som startar före EES-avtalets ikraftträdande.

Jag avser att senare återkomma med förslag om den successiva förstärkning av Energiteknikfonden som erfordras med anledning av att anslaget för budgetåret 1992/93 finansieras med nu icke förbrukade medel i Energiteknikfonden som står till regeringens förfogande.

Hemställan

Jag hemställer att regeringen föreslår riksdagen

att till *Europeiskt forsknings- och utvecklingssamarbete* på tilläggsbudget till statsbudgeten för budgetåret 1992/93 under tolfte huvudtiteln anvisa ett reservationsanslag på 80 000 000 kr.

4 Beslut

Regeringen ansluter sig till föredragandens överväganden och beslutar att genom proposition föreslå riksdagen att anta det förslag som föredraganden har lagt fram.